CYD-BWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS CONWY A SIR DDINBYCH

Cofnodion cyfarfod o'r Cyd-Bwyllgor Trosolwg a Chraffu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych a gynhaliwyd yn via Video Conference, Dydd Gwener, 11 Mehefin 2021 am 10.00 am.

YN BRESENNOL

Y Cynghorydd Jeanette Chamberlain-Jones, Cyngor Sir Ddinbych (CSDd)
Y Cynghorydd Meirick Lloyd Davies, Cyngor Sir Ddinbych
Y Cynghorydd Rachel Flynn, Cyngor Sir Ddinbych
Y Cynghorydd Chris Hughes, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy (CBSC)
Y Cynghorydd Hugh Irving, Cyngor Sir Ddinbych
Y Cynghorydd Ifor Lloyd, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Y Cynghorydd Melvyn Mile, Cyngor Sir Ddinbych
Y Cynghorydd Don Milne, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Y Cynghorydd Arwel Roberts, Cyngor Sir Ddinbych
Y Cynghorydd Liz Roberts, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Y Cynghorydd Nigel Smith (Is-gadeirydd), Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Y Cynghorydd Graham Timms (Cadeirydd), Cyngor Sir Ddinbych

HEFYD YN BRESENNOL

Hannah Edwards, Swyddog Datblygu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (CBSC)
Rhian Evans, Cydlynydd Craffu (CSDd)
Karen Evans, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd (CSDd)
Dawn Hughes, Swyddog Gwasanaethau Craffu a Phwyllgorau (CBSC)
Fran Lewis, Rheolwr Perfformiad a Gwelliant Corfforaethol (CBSC)
Nicola Kneale – Rheolwr Cynllunio Strategol (CSDd)

1 PENODI CADEIRYDD

Gan mai hwn oedd y cyfarfod cyntaf o Gydbwyllgor Trosolwg a Chraffu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych yn dilyn Cyfarfodydd Cyffredinol Blynyddol yr Awdurdodau, gofynnodd y Cydlynydd Craffu (Rhian Evans) am enwebiadau ar gyfer Cadeirydd y Cydbwyllgor ar gyfer y tymor 2021/2023, a dywedodd wrth y Pwyllgor mai tro Cyngor Sir Ddinbych oedd hi i gadeirio'r cyfarfod yn unol â Chylch Gorchwyl y Cyngor.

Diolchwyd i'r Cynghorydd Brian Cossey am ei waith caled yn sefydlu ac yn arwain y Pwyllgor yn ystod ei ddeiliadaeth a chroesawyd y Cynghorydd Don Milne i gymryd ei le fel un o gynrychiolwyr Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy. Croesawyd y Cynghorydd Meirick Lloyd-Davies i'r pwyllgor i gymryd lle'r Cynghorydd Peter Scott fel un o gynrychiolwyr Cyngor Sir Ddinbych.

Enwebwyd ac eiliwyd y Cynghorydd Graham Timms. Ni chafwyd unrhyw enwebiadau eraill.

Felly:

PENDERFYNWYD ethol y Cynghorydd Graham Timms yn gadeirydd Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych dros flynyddoedd bwrdeistrefol 2021/11 a 2022/23.

2 PENODI IS-GADEIRYDD

Gofynnwyd am enwebiadau ar gyfer Is-gadeirydd y Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu. Dywedwyd wrth yr aelodau ei bod yn ofynnol yn unol â Chylch Gorchwyl y Pwyllgor ethol yr Is-gadeirydd o blith aelodau'r awdurdod lleol nad yw Cadeirydd y Pwyllgor wedi'u hethol o'u plith. Enwebwyd ac eiliwyd y Cynghorydd Nigel Smith. Ni dderbyniwyd enwebiadau eraill.

Felly:

PENDERFYNWYD: ***Ethol y Cynghorydd Nigel Smith yn Is-gadeirydd Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych dros fynyddoedd bwrdeistrefol 2021/22 a 2022/23.***

3 YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Cafwyd ymddiheuriadau gan y Cynghorwyr Geoff Corry, Harry Saville a David Gwyn Williams.

4 DATGANIADAU O FUDDIANT

Dim.

5 MATERION BRYS

Dim.

6 COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych a gynhaliwyd ar 8 Ionawr 2021 er cymeradwyaeth.

Ymddiheurodd y Cynghorydd Rachel Flynn am ei habsenoldeb o ganlyniad i brofedigaeth.

PENDERFYNWYD ***cymeradwyo cofnodion cyfarfod Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych a gynhaliwyd ar 8 Ionawr 2021 fel cofnod cywir*****.**

7 Y WYBODAETH DDIWEDDARAF AM ASESIADAU LLES AC YMGYSYLLTU Â'R GYMUNED

Cyflwynodd Rheolwr y Tîm Cynllunio Strategol (Nicola Kneale) adroddiad (a ddosbarthwyd eisoes) yn rhoi diweddariad ar gynnydd â datblygiad Asesiad Lles Conwy a Sir Ddinbych (ALl). Rhoddwyd diweddariad hefyd ar grant cymorth Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) Gogledd Cymru.

Atgoffwyd yr aelodau o natur statudol yr Asesiad Lles, gan gydnabod mai dadansoddiad o sefyllfa yw hwn a fydd yn cynnal gwaith cynllunio'r BGC a'r cyrff cyhoeddus sy'n gweithredu yn y ddwy sir yn y dyfodol.

Rhaid cynhyrchu'r Asesiad Lles erbyn mis Mai 2022 er mwyn i'r BGC allu cynhyrchu ei Gynllun Lles erbyn mis Mai 2023. Rhagwelir y bydd y drafft cyntaf ar gael ar gyfer cynnal ymgynghoriad â phreswylwyr erbyn mis Hydref 2021.

Roedd dwy brif ffrwd waith yn rhan o gynhyrchiad yr Asesiad Lles - dadansoddiad o sefyllfaoedd seiliedig ar ymchwilio i ddata a gwaith ymgysylltu - yn cynnwys y cyhoedd, cynghorwyr a chyflogwyr. Ymgymerodd Conwy a Sir Ddinbych â'u prosesau ymgysylltu eu hunain,

Amlygwyd yr angen i ymgysylltu â phobl â nodweddion gwarchodedig. Grant cymorth BGC Llywodraeth Cymru ar gyfer Gogledd Cymru dros y cyfnod 2021/22 oedd £87,000. Bydd yn cael ei ddefnyddio i fynd i'r afael â bylchau mewn ymchwil, gan weithio gyda sefydliadau sy'n gweithio â phobl â nodweddion gwarchodedig er mwyn deall beth yw eu dyheadau yn y gymuned yn y dyfodol, yr heriau y maent yn eu hwynebu a'r camau adferol y gellid eu cymryd. Y gobaith yw y bydd yr ymchwil wedi'i gwblhau erbyn mis Medi 2021.

Gan ymateb i gwestiynau'r Aelodau, dywedodd Rheolwr y Tîm Cynllunio Strategol:

- Nad ydynt yn rhagweld newidiadau mawr i'r CLl blaenorol, fodd bynnag bydd y pandemig Covid-19 a Brexit wedi effeithio ar rai meysydd e.e. pobl ifanc, gwaith a nodau economaidd.
- Mae Prifysgol Glyndŵr yn bartner allweddol sy'n adolygu ac yn rhoi cyngor ar effaith y pandemig ar gymunedau yn aml.
- Mae ymgysylltiad â Chynghorau Dinas, Tref a Chymuned yn dechrau gyda chlercod yn cael eu hysbysu ynghylch 'Sgwrs y Sir' gyda chais iddynt annog preswylwyr i gymryd rhan.
- Ymgynghorwyd â gwasanaethau tai er mwyn iddynt gysylltu â phobl sydd dan anfantais economaidd i gael adborth.
- Roedd yn annhebygol y byddai data cyfrifiad 2021 yn cael ei ryddhau mewn pryd i'w gynnwys yn nrafft cyntaf yr ALl.
- Mae ymchwil ar y Gymraeg a diwylliant Cymru yn digwydd yn bennaf ar lefel genedlaethol ond bydd y BGC hefyd yn cael gafael ar ddata lleol ble bynnag bosib.
- Pwrpas yr ymchwil yw adnabod pwysau ac mae tryloywder yn rhywbeth a fydd o fudd i bob corff cyhoeddus; a
- Caiff y data a gesglir ei ddehongli gan weithwyr proffesiynol yn y gwahanol sefydliadau a gynrychiolir ar y BGC.

Diolchodd y Cadeirydd i Reolwr y Tîm Cynllunio Strategol am yr adroddiad cynhwysfawr gan gydnabod pwysigrwydd yr asesiad lles a fydd yn cynnal gwaith cynllunio strategol cyrff cyhoeddus dros yr ychydig flynyddoedd nesaf.

PENDERFYNWYD nodi'r diweddariad a gafwyd ar yr Asesiad Lles ac Ymgysylltiad Cymunedol a chytuno y bydd yr Asesiad Lles drafft yn cael ei roi gerbron y Cydbwyllgor er ymgynghoriad yn ei gyfarfod ym mis Tachwedd.

8 ADRODDIAD BLYNYDDOL BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS CONWY A SIR DDINBYCH 2020/2021

Rhoddodd Fran Lewis, Rheolwr Perfformiad a Gwelliant Corfforaethol (CBSC) drosolwg byr o'r adroddiad blynyddol drafft (a ddosbarthwyd eisoes).

Mae'r pandemig Covid-19 wedi dominyddu'r flwyddyn hon gan olygu y bu'n rhaid cynnal cyfarfodydd yn rhithiol a'u hailagor i'r cyhoedd unwaith yr oedd cyfleusterau cyfieithu ar gael.

Cafodd y Pwyllgor sicrwydd er y bu'n rhaid canslo rhai o gyfarfodydd y BGC, ei bod er hynny wedi bod yn flwyddyn gydweithredol, gan ymateb i'r pandemig drwy gylch gorchwyl Fforwm Lleol Cymru Gydnerth y Gogledd yn unol â Deddf Argyfyngau Sifil 2004. Roedd y camau cydweithredol a gymerwyd wedi'u rhestr ar dudalen 36 yr adroddiad.

Pan ail-ddechreuodd cyfarfodydd y BGC adolygwyd y blaenoriaethau er mwyn sicrhau eu bod yn dal yn berthnasol.

1. Pobl – Cefnogi Lles Meddyliol Da

   Roedd gwaith wedi'i stopio'n rhannol oherwydd pwysau'r pandemig ar y corff arweiniol - Iechyd Cyhoeddus Cymru. Rhoddwyd sicrwydd bod gwaith ar y gweill mewn ardaloedd gwledig o fewn y gymuned ffermio.

   Sefydlwyd is-grŵp er mwyn ailafael yn y thema iechyd meddwl a bydd yn dechrau ar ei waith unwaith y derbynnir gwybodaeth ar yr aelod arweiniol gan Iechyd Cyhoeddus Cymru.

2. Cymunedau – Cefnogi Ymrymusiad Cymunedol

   Mae Cyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Ddinbych wedi gwneud cynnydd da gyda'r rhaglen Ymwybyddiaeth o Ddementia. Mae cyfarfodydd rhwydwaith wedi mynd o nerth i nerth ar-lein.

   Mae cysylltedd digidol yn cael ei asesu'n rhanbarthol drwy Fwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru. Mae'r cynnydd mewn gweithio o gartref ac addysgu yn y cartref wedi amlygu ei bwysigrwydd.

3. Lle - Cefnogi Gwytnwch Amgylcheddol
   - Lansiwyd y rhaglen Addewid Gwyrdd i'r Gymuned ym mis Ionawr 2020 gyda 4 o addewidion cymunedol wedi eu cyflwyno i ddechrau. Roedd y rhaglen wedi'i hoedi drwy gydol y cyfnodau clo ond mae bellach wedi ailgychwyn ac wedi derbyn ei 5ed addewid.

- Datblygu nodau cyffredin ar gyfer sefydliadau BGC i fynd i'r afael â lleihau carbon.
- Adeiladu ar ffaith fod cymunedau wedi ail-gysylltu â mannau gwyrdd a glas yn ystod y cyfnod clo.
- Hyrwyddo dau brosiect lles – teithio cynaliadwy a mynediad at fannau gwyrdd – wedi'i noddi gan grant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Cyfoeth Naturiol Cymru.

Meysydd eraill o waith sydd wedi'u cynnwys:

- Adolygu risgiau allweddol
- Sicrhau bod gwefan BGC Conwy a Sir Ddinbych yn awr yn hygyrch i bobl â nam synhwyraidd.
- Rhoi sylw i argymhellion Archwilio Cymru o ran adolygu BGC, a
- Cyfrannu at adolygiad Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus Senedd Cymru o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Bydd y BGC yn parhau i gydweithio ar draws Gogledd Cymru ac yn arbennig gyda Phrifysgol Glyndŵr a Rhwydwaith Cydgynhyrchu Wrecsam i wneud y mwyaf o waith partneriaeth, lleihau dyblygu, ennyn ymgysylltiad cymunedau a rhoi cyfrifoldebau'r ALl ar waith.

Anogodd aelodau swyddogion y BGC i gysylltu â chymunedau a sefydliadau gwirfoddol gyda'r bwriad o gynyddu nifer yr Addewidion Gwyrdd ar draws ardal y BGC.

PENDERFYNWYD ***nodi Adroddiad Blynyddol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych 2020/2021***

a **Y PWYLLGOR CYFRIFON CYHOEDDUS - DARPARU AR GYFER CENEDLAETHAU'R DYFODOL - Y STORI HYD YMA**

Cyflwynodd Nicola Kneale yr adroddiad (a ddosbarthwyd eisoes) gan ddweud bod llawer o'r argymhellion yn yr adroddiad yn ymwneud â'r gefnogaeth y gallai Llywodraeth Cymru a Swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol ei rhoi i hwyluso gweithrediad ac effeithiolrwydd Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Roedd yr adroddiad wedi'i gynhyrchu ym mis Mawrth 2021 - cyn etholiadau Llywodraeth Cymru. Roedd ymrwymiad felly i adolygu'r argymhellion yn yr adroddiad o fewn 6 mis o sefydliad y weinyddiaeth newydd.

Mewn ymateb dywedodd aelodau'r Pwyllgor:

- Eu bod yn siomedig â diffyg ymateb sefydliadau addysgol yr ymgynghorwyd â hwy a hefyd â nifer isel y myfyrwyr yn y sefydliadau hynny a oedd yn ymwybodol o fodolaeth y Ddeddf a'i phwrpas.
- Bod y genhedlaeth iau yn fwy tueddol o ddefnyddio apiau ar eu dyfeisiadau TG, ac o bosibl dyma'r ffordd ymlaen gydag arolygon yn y dyfodol.
- Mae pobl yn dueddol o ddechrau derbyn paramedrau ansafonol yn eu bywydau gan gredu mai dyma'r 'norm', yn enwedig mewn ardaloedd o amddifadedd.

PENDERFYNWYD derbyn adroddiad *Darparu ar gyfer Cenedlaethau'r Dyfodol – Stori Hyd Yma* y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus.

b PAPUR TRAFOD: CHWE THEMA A FYDD YN HELPU I WNEUD CRAFFU'N ADDAS AR GYFER Y DYFODOL

Atgoffodd Fran Lewis y Pwyllgor bod cynllun gweithredu drafft yn ymateb i adolygiad Swyddfa Archwilio Cymru (Archwilio Cymru bellach) o Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus wedi'i roi gerbron y Pwyllgor eisoes. Roedd y cynllun gweithredu'n gwneud dau argymhelliad yn benodol ar gyfer y Cydbwyllgor Craffu:

1. Adolygu'r chwe thema sy'n gwneud craffu'n addas ar gyfer y dyfodol mewn perthynas â'r Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu (tud 77 yn rhestr camau gweithredu posibl) ac
2. Ystyried cyfethol aelodau heb fod yn etholedig i'r CBTCh.

Gwnaeth y Pwyllgor gais bod gweithdy anffurfiol yn cael ei gynnal i drafod y camau gweithredu a bod yr eitem yn cael ei thrafod eto yng nghyfarfod nesaf Cydbwyllgor Trosolwg a Chraffu'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ar 12 Tachwedd 2021.

PENDERFYNWYD:

I. Nodi'r Papur Trafod: Chwe Thema i Helpu i Wneud Craffu yn Addas ar Gyfer y Dyfodol
II. Cynnal gweithdy anffurfiol i drafod y camau gweithredu cyn cyfarfod nesaf Cyd-bwyllgor Trosolwg a Chraffu'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, a
III. Rhoi'r mater gerbron Cyd-bwyllgor Trosolwg a Chraffu'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus eto ar 12 Tachwedd 2021

10 RHAGLEN GWAITH I'R DYFODOL

Cyflwynodd y Cadeirydd raglen gwaith i'r dyfodol drafft y Pwyllgor ar gyfer 2021/22 (wedi'i ddosbarthu eisoes). Cytunwyd fod yn rhaid cynnwys yr eitemau canlynol ar raglen gwaith i'r dyfodol y Pwyllgor ar gyfer y flwyddyn i ddod.

1. Diweddariad ar yr Asesiad Lles ac Ymgysylltiad Cymunedol.
2. BIPBC - Cyfraniad at waith y BGC a buddion y BGC iddo fel partner.
3. Chwe Thema a fydd yn helpu i wneud craffu'n addas ar gyfer y dyfodol.

PENDERFYNWYD, ***yn amodol ar yr uchod, y dylid cymeradwyo'r Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol ar gyfer 2021/22***

11 CADARNHAU'R AMSERLEN GYFARFODYDD

12 Tachwedd 2021
11 Mawrth 2022
21 Hydref 2022

Gofynnodd y Cadeirydd bod yr holl ddyddiadau ar gyfer cyfarfodydd pwyllgor y BGC yn cael eu dosbarthu i aelodau'r Cyd-bwyllgor Trosolwg a Chraffu.

Daeth y cyfarfod i ben am 12:00am